

Les subvencions de l'administració local en matèria d'esport a Catalunya

Local Government Sports Grants in Catalonia

JESÚS AURÉ I CALVET

Palai de Gèu (Vielha e Mijaran - Espanya)

Autor per a la correspondència

Jesús Auré i Calvet

jesusaure@gmail.com

Resum

Els poders públics catalans, i molt en concret els ens locals, desenvolupen accions de foment de l'esport mitjançant subvencions per donar resposta a les necessitats socials i econòmiques de persones i entitats. Arran de l'entrada en vigor de la Llei general de subvencions de 2003, els ajuntaments van haver d'adaptar aquest tipus de col·laboracions als principis que inspiren la normativa i a les obligacions que s'hi estableixen. Les quanties destinades a les subvencions ocupen un pes important en els pressupostos municipals. De fet, aquesta és una tècnica d'intervenció administrativa molt estesa. És per això que aquesta investigació no només estudia el grau en què es compleixen alguns aspectes de la Llei que atorguen transparència i objectivitat al procés de concessió, sinó que també avalua els criteris d'atorgament més utilitzats i els sistemes de valoració més comuns entre els ajuntaments. La mostra inclou 56 bases d'atorgament de subvencions, publicades durant l'exercici 2011 i procedents de municipis de les quatre províncies de Catalunya. Per últim, també s'analitza el grau de correspondència entre aquests criteris i la normativa catalana en matèria d'esport.

Paraules clau: subvenció, administració local, legislació, entitat esportiva, polítiques públiques

Abstract

Local Government Sports Grants in Catalonia

Public authorities in Catalonia, especially at the local level, carry out a number of actions to promote sports by allocating subsidies in order to meet the social and financial needs of both individuals and organizations. Since the Public Grants Act entered into force in 2003, town councils have had to adapt this type of partnership to the principles and duties established in it. Grant allocations account for a significant share of municipal budgets and it is certainly a widely-used governmental practice. Hence this research not only examines the degree of compliance with several aspects in the Act that bring transparency and objectivity to the allocation procedure, but it also assesses the most common awarding criteria and the evaluation systems most town councils use. The sample includes 56 sets of granting procedures, all of them made public in 2011 in municipalities in the four provinces in Catalonia. Finally, the study analyses whether these criteria are consistent with sports legislation in Catalonia.

Keywords: grant, local government, legislation, sports club, public policy

Presentació

En el transcurs dels últims vint anys, el grau d'atenció que destina l'administració local al sector esportiu ha experimentat canvis notables. L'arribada de noves tendències d'arreu, conjuntament amb la creixent diversificació que s'ha produït de les pràcti-

ques esportives i la consolidació d'un teixit associatiu cada cop més dinàmic i exigent davant l'assoliment dels seus objectius, ha propiciat que molts ajuntaments hagin optat per la definició d'estratègies i programes que contribueixin a enfortir el treball que aquestes entitats estan desenvolupant en l'àmbit de l'esport.

Aquesta investigació es va defensar en el marc del Màster en Gestió Esportiva el 25 de setembre de 2013 a l'INEFC de Barcelona. L'article és una versió resumida del treball final d'aquest màster, que es va desenvolupar sota el guiatge del Dr. Andreu Camps.

Els ajuntaments tenen diverses tècniques de foment de l'esport. I l'atorgament de subvencions a les entitats que en promouen la pràctica, n'és una. Per fer-ho, molts ajuntaments opten per la confecció d'unes bases reguladores que defineixen les condicions i els procediments a seguir per a la sol·licitud, obtenció, justificació i cobrament de les subvencions. No obstant això, n'hi ha que trien altres fórmules, com ara la signatura de convenis de col·laboració o l'adjudicació directa d'ajuts. Llavors, les condicions que s'estableixen passen a ser específiques per tal d'atendre necessitats econòmiques de caràcter singular.

Aquest estudi fa una anàlisi de les bases d'atorgament de subvencions de l'any 2011 amb l'objectiu d'aconseguir una radiografia d'allò que està succeint en aquest àmbit d'actuació dels ens locals. La idea principal, per tant, és recollir quines són les característiques que regeixen el procés d'adjudicació de les subvencions destinades a l'àmbit esportiu. Però, sobretot, el nostre interès fonamental se centra en l'anàlisi dels criteris d'atorgament i del sistema de valoració que impera entre els ajuntaments.

Fonament teòric

Cal tenir present que la força de les entitats esportives catalanes és molt important, encara que el 88,4 % d'aquests clubs siguin de dimensions petites, és a dir, amb menys de 300 associats (Viñas & Pérez, 2010). Però, tot i que Catalunya compta amb més de 8.000 entitats esportives, no tothom fa esport en el marc d'un club esportiu. Segons l'última enquesta sobre els hàbits esportius de la població espanyola, feta pel Centre d'Investigacions Sociològiques l'any 2005, aquest col·lectiu representa, a Catalunya, el 22,4 % de la població que fa esport. Núria Puig, conjuntament amb altres autors que van participar en la confecció d'un informe sobre aquesta mateixa enquesta, recorden que, a Catalunya, “des dels inicis, la base del desenvolupament de l'esport han estat els clubs, de manera que, ja des de les primeres eleccions municipals democràtiques l'any 1979, els ajuntaments catalans varen concebre les seves polítiques esportives en col·laboració amb els clubs existents, cosa que no es va fer en d'altres indrets de l'Estat. En d'altres comunitats autònomes n'hi havia molt pocs i eren sobretot elitistes, que no representaven, en conseqüència, els interessos de tota la població”.

L'esport, per tant, ha deixat de ser una parcel·la sota el control exclusiu dels clubs i les federacions esporti-

ves. Ara hi participen molts altres agents, que competeixen amb una cartera de serveis que busquen donar resposta a les necessitats i inquietuds d'usuaris molt diversos. L'esport és, avui en dia, un món ple de matisos. És heterogeni i hi ha moltes maneres de fer-lo i d'entendre'l (Puig, Vilanova, Inglés, & Mayo, 2009).

No obstant això, el capítol destinat a subvencions en matèria d'esport dels ens locals de Catalunya ha anat ocupant progressivament un espai més important. I és que, des d'una perspectiva administrativa, les subvencions són una tècnica de foment d'aspectes que es consideren d'interès general. Mitjançant aquesta via, el sector públic treballa en comú amb els clubs locals amb l'objectiu de donar resposta a demandes socials de persones i entitats jurídiques del món de l'esport.

La Llei 38/2003, de 17 de novembre, general de subvencions, que té per objecte la regulació del règim jurídic general de les subvencions atorgades per les administracions públiques, determina els principis sota els quals s'ha de fer la gestió de les subvencions. Aquests principis són: “publicitat, transparència, concurrència, objectivitat, igualtat i no-discriminació, eficàcia en el compliment dels objectius fixats per l'administració atorgant i eficiència en l'assignació i la utilització dels recursos públics”. També determina els aspectes que, com a mínim, ha de concretar la norma reguladora de les bases de concessió de les subvencions. En aquest sentit, l'article 9 de la Llei general de subvencions fixa que l'atorgament d'una subvenció ha de complir tota una sèrie de requisits, com ara els criteris objectius d'atorgament de la subvenció.

Aquest estudi parteix de la hipòtesi que el món local està molt lluny de complir el marc normatiu vigent i, per aquest motiu, el procés d'atorgament de subvencions en matèria d'esport no només s'allunya dels principis i preceptes que estableix la Llei general de subvencions, sinó que també dista molt de les principals finalitats de la Llei de l'esport.

Metodologia utilitzada i univers de la mostra

Inicialment, aquesta investigació pretenia obtenir les bases reguladores mitjançant les pàgines web dels ajuntaments de Catalunya. Aquest primer intent en va proporcionar una mostra molt escassa, atès que aquesta documentació, que és imprescindible per a la investigació, és difícil de trobar i el percentatge

Taula 1. Volum de població dels municipis que pertanyen a la mostra (Font: elaboració pròpia)

Població	< 5.000	5.001 a 10.000	10.001 a 20.000	> 20.001
Mostra	14	15	10	17
% sobre la mostra	25%	27%	18%	30%
% sobre el total de municipis catalans	2%	17%	17%	27%

d'ajuntaments que la publiquen és molt reduït. De fet, un estudi que el Laboratori de Periodisme i Comunicació per a la Ciutadania Plural de la Universitat Autònoma de Barcelona ha publicat recentment constata, després d'haver avaluat les pàgines web dels 947 ajuntaments de Catalunya, que aquestes ofereixen una informació insuficient.

Així doncs, després d'una primera anàlisi de dades obtingudes mitjançant la informació disponible en les pàgines web dels municipis objecte de la investigació, es va optar per fer una recerca a través del butlletí oficial de la província (BOP) de les diverses demarcacions territorials que formen part de la comunitat autònoma de Catalunya. No obstant això, els sistemes de recerca amb què compta cada BOP són molt diferents. El de Tarragona, per exemple, permet fer una selecció tant de l'emissor com del tema, i permet accedir d'una manera molt ràpida a les insercions que contenen subvencions en matèria d'esports. En canvi, els BOP de Girona, Lleida i Barcelona no disposen d'eines informàtiques tan avançades i obliguen a analitzar manualment els anuncis que es van publicar durant el període comprès entre l'1 de gener i el 31 de desembre de 2011.

La mostra aplega les bases d'atorgament de subvencions de 56 ajuntaments catalans (32 bases reguladores de la província de Barcelona; 12 de Tarragona; 9, de Girona i 3, de Lleida).

Cal tenir en consideració que dins d'aquests 56 ajuntaments n'hi ha 8 en què l'anunci o edicte, publicat l'any 2011, feia referència a unes bases publicades en un altre exercici al BOP. És a dir, que les bases reguladores de l'any 2011 es regien per unes altres bases publicades temps enrere. D'altra banda, cal tenir present que s'han exclòs de la mostra tota una sèrie d'ajuntaments perquè la informació publicada al BOP s'ha considerat insuficient.

Taula 2. Períodes de publicació de les bases reguladores als BOP (Font: elaboració pròpia)

Publicació BOP	1r trimestre	2n trimestre	3r trimestre	4t trimestre
Mostra	18	19	7	10
%	33%	35%	13%	19%

Anàlisi dels resultats

a) Segons la dimensió del municipi

A Catalunya, el 78 % dels municipis tenen una població inferior als 5.000 habitants. Només n'hi ha 63 que superin els 20.000 habitants i, entre els 5.000 i els 20.000, la xifra frega els 150. A partir de la taula número 1, es pot apreciar una clara tendència: els municipis més grans són, a la vegada, els ens locals que publiquen al BOP les bases reguladores d'atorgament de subvencions en matèria d'esports en un percentatge superior. En segon lloc, es troben els municipis de dimensions mitjanes, amb un percentatge equivalent i, en última posició, els ajuntaments petits, dels quals només un 2 % disposa de bases específiques (taula 1).

b) Segons la data de publicació al BOP

És important assenyalar que el 68 % s'insereixen al BOP durant el primer semestre. El 32 % restant ho fa a partir de l'1 de juliol, tot i que només hi ha una inserció a l'agost.

Aquesta és una dada bastant positiva, atès que aquest aspecte facilita la tasca de planificació dels beneficiaris, que saben abans de començar la temporada esportiva següent amb quins recursos de l'administració local poden comptar. No obstant això, que el 19 % de les insercions es produeixin en l'últim trimestre és una dada que influeix negativament en la gestió econòmica dels beneficiaris (taula 2).

La data de publicació al BOP és un element que es pot considerar un facilitador, atès que, com més propera sigui a l'inici de l'any, més garanties tindrà el beneficiari de conèixer amb exactitud l'import de la subvenció. Però de facilitadors com aquest ens n'hem trobat molts altres, com ara el fet que les bases prevegin pagaments anticipats i abonaments a compte, que aquestes subvencions puguin ser compatibles amb altres

ajuts d'institucions públiques o privades, o conèixer amb antelació l'import màxim de la subvenció al qual es pot aspirar.

c) Beneficiaris

Només el 5 % de les bases de la mostra tenen com a beneficiàries les persones físiques. L'objecte d'aquestes convocatòries és facilitar l'accés a la pràctica esportiva, sobretot entre la ciutadania amb més dificultats econòmiques. Per aquest motiu, el criteri d'atorgament principal està relacionat amb la renda.

Però, majoritàriament, les bases tenen com a beneficiàries les entitats i les associacions esportives. Un 59 % dels ajuntaments orienta la convocatòria perquè només s'hi puguin presentar persones jurídiques i un 36 % permet que les persones físiques també ho puguin fer. Entre els ajuntaments que permeten que es presentin persones físiques, un 43 % integra criteris d'atorgament que avaluen de manera específica les sol·licituds de les persones físiques.

Darrerament, les AMPA han tingut un protagonisme creixent en el desenvolupament de programes d'activitat física que es desenvolupen en horari extraescolar. Per aquest motiu, el 15 % dels ajuntaments també inclouen d'una manera explícita les AMPA com a potencials beneficiàries.

d) Previsió de pagaments anticipats

El 37 % dels ajuntaments de la mostra recullen en les bases reguladores el percentatge màxim dels pagaments anticipats que farà als beneficiaris que sol·licitin un abonament a compte, és a dir, abans d'aportar els justificants corresponents a la subvenció aprovada.

El 33 % d'aquests ajuntaments que fixen un percentatge màxim de bestreta s'inclina per anticipar el 50 % de l'import de la subvenció concedida. Hi ha un altre 33 % que oscil·la entre aquest percentatge i el 75 %. En canvi, només s'han trobat quatre casos en què se supera aquest 75 % i tres casos en què l'ajuntament iguala aquesta previsió de pagament anticipat al 100 % del valor de la subvenció atorgada.

e) Règim de compatibilitat

Segons la Llei 38/2003, de 17 de novembre, general de subvencions, la normativa reguladora de la subvenció ha de determinar el règim de compatibilitat i incompatibilitat per a la percepció d'altres subvencions, ajuts, ingressos o recursos per a la mateixa finalitat.

Només hi ha un cas en què es determina que no hi pot haver concurrència d'altres subvencions. No obstant això, els possibles beneficiaris inclosos en les bases reguladores que tenen un conveni de col·laboració amb l'ajuntament, per portar a terme el programa d'activitats anual, acostumen a quedar-ne exclosos i no s'hi poden presentar. El nombre d'ajuntaments que inclouen aquesta clàusula representa el 15 % de la mostra.

f) Import de les subvencions

Entre els requisits per a l'atorgament de les subvencions, la Llei general de subvencions fixa que hi ha d'haver un crèdit adequat i suficient per atendre les obligacions de contingut econòmic que deriven de la concessió de la subvenció i l'aprovació de la despesa per l'òrgan competent per fer-ho. A més, l'article 23 especifica la necessitat d'explicitar els crèdits pressupostaris als quals s'imputa la subvenció i la quantia total màxima de les subvencions convocades.

Quant a aquest últim aspecte, el 66 % dels ajuntaments analitzats fan públic l'import total de les subvencions però el 34 % restant no concreten la quantia total màxima de les subvencions convocades. D'altra banda, només el 25 % dels ajuntaments limiten l'import màxim que es pot satisfer per sol·licitud i, en canvi, una gran majoria d'ajuntaments, el 75 %, deixen obert aquest aspecte.

Tanmateix, la Llei estableix que la normativa reguladora de les subvencions pot exigir un import de finançament propi per cobrir l'activitat subvencionada. En aquest sentit, el 73 % dels ajuntaments que s'han analitzat fan referència a un percentatge màxim de subvenció respecte al pressupost de l'activitat per a la qual sol·liciten un ajut. Entre aquests que fixen un import màxim, el 76 % opta perquè aquest percentatge sigui del 50 %. Un 7 % fixa aquest percentatge màxim en valors inferiors al 50 %. I, per últim, un 17 % estableix aquest percentatge per sobre del 50 %.

Ara bé, hi ha molts casos en què es preveuen increments si se'n justifiquen degudament els motius. Aquests casos es troben entre els ajuntaments que fixen un quantia màxima equivalent al 50 % del projecte per al qual se sol·licita l'ajut públic. En concret, el 32 % dels ajuntaments que fixen aquest percentatge estan disposats, paral·lelament, a incrementar-lo.

g) Composició de l'òrgan col·legiat

L'article 22.1 de la Llei general de subvencions determina que "el procediment ordinari de concessió de

subvencions es tramita en règim de concurrència competitiva”. I, a efectes d'aquesta Llei, “té la consideració de concurrència competitiva el procediment mitjançant el qual la concessió de les subvencions es fa mitjançant la comparació de les sol·licituds presentades, a fi d'establir una relació entre aquestes d'acord amb els criteris de valoració prèviament fixats en les bases reguladores [...], i adjudicar [...] aquelles que hagin obtingut una valoració més alta en aplicació de criteris esmentats”.

Més endavant, i en aquest mateix apartat, la Llei fixa que “la proposta de concessió l'ha de formular a l'òrgan concedent un òrgan col·legiat a través de l'òrgan instructor. La composició de l'òrgan col·legiat ha de ser la que estableixin les bases reguladores corresponents”. Una vegada avaluades les sol·licituds, aquest òrgan col·legiat ha d'emetre un informe en què es concreti el resultat de l'avaluació efectuada.

Aquest òrgan col·legiat rep molts noms en els ajuntaments: comissió avaluadora, comissió de valoració, comissió qualificadora, comissió de selecció, etc. Però, al marge de la denominació, cobren molta importància els membres que la componen. El 54 % dels ajuntaments opten per un òrgan mixt, és a dir, amb representants polítics i tècnics, tot i que els tècnics tenen una representació menor. Només un 7 % dels ajuntaments disposen d'un òrgan col·legiat format exclusivament per tècnics. I a l'altre cantó, s'hi troba un 34 % que opta per una composició estrictament política. La tendència majoritària dels ajuntaments de la mostra passa per excloure els grups polítics que, malgrat que tenen representació a la corporació, no formen part de l'equip de govern. De fet, només un 9 % dels ajuntaments que s'han analitzat integren, en l'òrgan col·legiat que efectua la proposta de concessió, representants dels partits de l'oposició.

h) Criteris d'atorgament

De l'anàlisi de les bases reguladores dels 56 municipis que formen part de la mostra d'aquest estudi, s'han identificat un total de 170 criteris d'atorgament. Aquests s'han classificat conforme a 14 categories i les més utilitzades pels ajuntaments catalans són les que fan referència als aspectes econòmics del programa d'activitats per al qual se sol·licita una subvenció i l'interès esportiu que aquestes activitats tenen per al consistori. En tercera posició hi ha la categoria que recull tots els criteris que fan referència al perfil de l'entitat, és a dir, al conjunt de trets que la caracteritzen, i, seguidament, en quarta posició, els criteris que valoren la participació ciutadana.

Curiosament, en l'última posició hi ha la categoria que aglutina els criteris que tenen relació amb el reforç de valors mitjançant la pràctica d'activitat física i l'esport. No obstant això, cal tenir present que el foment de l'esport de base obté un 5 %. Ambdues categories es troben íntimament vinculades, ja que és en aquestes edats que es pretén forjar el jovent en valors positius.

En canvi, la categoria que integra els criteris d'atorgament que puntuen l'excel·lència esportiva està lleugerament per sobre de la categoria d'atenció especial a col·lectius, una dada que confirma la fortalesa de l'esport de competició per sobre d'altres dimensions amb un component social més important.

Amb un 4 % hi ha quatre categories, que són la formació de tècnics, la promoció del municipi, la qualitat del projecte i la col·laboració amb l'administració. En aquest sentit, cal fer constar que la promoció del municipi, en principi, té més rellevància en les activitats esportives que formen part d'una competició oficial. Aquestes estan relacionades amb fets puntuals i habitualment es consideren importants per l'impacte econòmic que generen al mateix municipi. No obstant això, els ajuntaments que valoren positivament aquest aspecte tenen un perfil molt divers i s'hi poden trobar municipis petits, amb molt poca població, la qual cosa, *a priori*, sembla una contradicció perquè les entitats que organitzen activitats d'aquestes dimensions acostumen a comptar amb un volum de socis notable (taula 3).

Núm.	Criteri d'atorgament	%
1	Promoció del municipi	4,23 %
2	Participació ciutadana	9,07 %
3	Economia i finances	14,72 %
4	Interès esportiu i repercussió social	17,14 %
5	Atenció especial a col·lectius	6,25 %
6	Perfil de l'entitat	10,48 %
7	Qualitat del projecte	4,03 %
8	Capacitat organitzativa	7,66 %
9	Col·laboració amb l'administració	4,03 %
10	Foment de l'esport de base	5,65 %
11	Formació dels tècnics	4,64 %
12	Excel·lència esportiva	6,65 %
13	Reforç de valors	2,02 %
14	Altres	3,43 %

▲
Taula 3. Categories de criteris més utilitzats pels ajuntaments catalans. (Font: elaboració pròpia)

i) Anàlisi dels criteris i sistema de valoració

Com es pot observar en la *taula 4*, el gruix més important dels ajuntaments utilitza menys de 10 criteris d'atorgament, tot i que el percentatge més elevat recau entre els que utilitzen un interval que oscil·la entre els 6 i els 10 criteris. Per sobre de 15 criteris, el nombre d'ajuntaments baixa de manera considerable.

Una altra qüestió important és saber quin sistema de valoració emprèn els ajuntaments a l'hora de puntuar els criteris d'atorgament, és a dir, si aquests es troben ponderats o bé queden subjectes a la consideració de l'òrgan d'avaluació de les sol·licituds. Per conèixer aquesta realitat, s'han classificat els diversos graus de ponderació identificats en les bases reguladores en quatre categories seguint el model de Gambau i Cabrera (2004):

Sistema sense barems

Els criteris d'atorgament no disposen de cap tipus d'establiment dels barems. La valoració es basa exclusivament en una anàlisi de caràcter subjectiu que depèn de l'òrgan que avalua les sol·licituds. *Exemple: nombre de destinataris als quals va adreçada l'activitat.*

Sistema amb barems (puntuació màxima)

Els criteris d'atorgament es valoren fins a una puntuació màxima, però no es detallen els intervals que determinen les qualificacions possibles. Això depèn del criteri de l'òrgan que avalua les sol·licituds. *Exemple: nombre de destinataris als quals va adreçada l'activitat (fins a 10 punts).*

Sistema amb barems (diversos intervals)

Aquest és el sistema més objectiu de tots, atès que per a cada aspecte que valora el criteri d'atorgament s'especifiquen els intervals i les puntuacions corresponents. *Exemple: nombre de destinataris als quals va adreçada l'activitat (menys de 50 persones: 1 punt; entre 51 i 100: 5 punts; més de 101: 10 punts).*

Sistema mixt

Les bases reguladores disposen de criteris d'atorgament que es valoren d'acord amb uns barems que especifiquen una puntuació màxima i d'altres en què s'especifiquen diversos intervals.

Com es pot observar a la *taula 5*, el 30 % dels ajuntaments trenca amb un dels principis bàsics de la Llei

Nombre de criteris utilitzats	Ajuntaments	%
Fins a 5 criteris	15	26,79%
Entre 6 i 10 criteris	23	41,07%
Entre 11 i 15 criteris	11	19,64%
Més de 16 criteris	7	12,50%

▲ **Taula 4.** Nombre de criteris d'atorgament utilitzats en les convocatòries. (Font: elaboració pròpia)

general de subvencions, perquè el sistema que emprèn per avaluar les sol·licituds no garanteix la transparència. Hi ha un alt grau de subjectivitat i, per tant, impera la discrecionalitat en l'atorgament de les quanties econòmiques. El 46 % que utilitza un sistema amb barems que especifiquen una puntuació màxima tampoc no es pot considerar que segueixin al peu de la lletra aquest principi, atès que les puntuacions també poden assignar-se de manera arbitrària. Per tant, es pot concloure que el 77 % dels ajuntaments catalans té una assignatura pendent. I aquesta és la de proporcionar més transparència al procés de valoració de les sol·licituds.

No obstant això, hi ha un 14 % d'ajuntaments catalans que ha començat a caminar en aquesta direcció, perquè integra criteris de valoració objectius i un 9 % que compleix estrictament amb el principi de transparència de la Llei general de subvencions.

j) Correspondència amb la Llei de l'esport

En el marc de les múltiples tècniques de foment de determinats comportaments considerats d'interès general que disposen els municipis, l'article 39 de la Llei de l'esport fixa que correspon als municipis "promoure de manera general l'activitat física i l'esport en llur

Sistema de valoració	Ajuntaments	%
Sistema sense barems	17	30,36%
Sistema amb barems que especifiquen una puntuació màxima	26	46,43%
Sistema amb barems que especifiquen diversos intervals	5	8,93%
Sistema mixt	8	14,29%

▲ **Taula 5.** Sistemes de valoració dels criteris d'atorgament (Font: elaboració pròpia a partir del mètode per valorar la capacitat de mesurament dels criteris de Vicente Gambau i José María Cabrera, 2004)

àmbit territorial, especialment en l'àrea escolar, i fomentar les activitats físiques de caire extraescolar i recreatives en el marc de les directrius de la Generalitat de Catalunya". També s'hi inclou "vetllar per la plena utilització de les instal·lacions esportives existents en llur terme municipal" i "cooperar amb altres ens públics o privats per al compliment de les finalitats assenyalades per aquesta Llei".

Quant a les finalitats a les quals fa referència el text final del paràgraf anterior, la Llei de l'esport n'enumera fins a un total de vint-i-una. No obstant això, algunes d'aquestes finalitats no es poden vincular a tècniques de foment. Per aquest motiu, només s'han seleccionat els principis rectors que tenen aquest caràcter i s'han sintetitzat en deu per facilitar-ne l'anàlisi.

A continuació, es relaciona el grau de correspondència dels criteris d'atorgament utilitzats pels ajuntaments, tot recordant que se'n van identificar 170, amb els principis rectors sintetitzats de la Llei de l'esport. A la *taula 6*, les finalitats de la Llei apareixen ordenades

de manera descendent amb l'objectiu de visualitzar el protagonisme i el grau de concurrència que s'estableix.

La dada més rellevant és que hi ha un 40 % de criteris que no encaixen amb les finalitats de la Llei i responen a altres interessos o voluntats polítiques. Malgrat aquesta discordança entre el marc normatiu i la seva cristallització mitjançant les convocatòries de subvencions dels ajuntaments, es pot concloure que es respecten les prioritats principals que emanen de la Llei. La promoció de la pràctica esportiva en edat escolar encapçala el grau més elevat de concurrència, un fet que s'ha de valorar positivament.

A la cua, s'hi troben tres finalitats de la Llei de l'esport amb un baix índex de concurrència. Quant a la projecció de l'esport català, es pot concloure que no és una prioritat municipal i, en qualsevol cas, la projecció que valoren és de caràcter local, atès que la promoció del municipi mitjançant l'esport representa un reforçament de la seva notorietat turística.

El foment de l'activitat física i l'esport com a hàbit de salut també rep una baixa correspondència, atès que

Finalitats de la Llei de l'esport	Nombre	%
Fomentar l'associacionisme esportiu.	20	11,76%
Fomentar les escoles esportives que formin amb continuïtat i competència els practicants, i vetllar especialment per la pràctica esportiva en edat escolar.	20	11,76%
Promoure l'esport en tots els àmbits i aconseguir una utilització òptima de les instal·lacions, els equips i els materials destinats a la pràctica esportiva.	13	7,65%
Promoure l'esport de competició i d'alt nivell.	11	6,47%
Facilitar l'accés a la pràctica esportiva de les persones disminuïdes i dels sectors socials més necessitats.	10	5,88%
Formar adequadament i competentment el personal tècnic professional necessari per aconseguir augmentar la qualitat tècnica de l'esport.	8	4,71%
Afavorir la inserció de l'esport en les manifestacions culturals, ajudar a prendre consciència de l'esport tradicional i popular i refermar la personalitat de Catalunya.	8	4,71%
Projectar l'esport català a l'exterior.	5	2,94%
Fomentar l'activitat física i l'esport com a hàbit de salut i vetllar pel degut control mèdic i sanitari dels esportistes, i també de les instal·lacions.	4	2,35%
Promoure les condicions que afavoreixin la igualtat de la dona en l'esport i la seva incorporació a la pràctica esportiva.	3	1,76%
Criteris concurrents	102	60%
Altres criteris utilitzats	68	40%
<i>Total</i>	<i>170</i>	<i>100%</i>

Taula 6. Correspondència entre els criteris d'atorgament utilitzats pels ajuntaments i els principis rectors de la Llei de l'esport. (Font: elaboració pròpia)

la major part de les bases d'atorgament de subvencions dels ajuntaments no disposen de criteris que avaluin de manera específica l'impacte de les activitats sobre la salut de la ciutadania. Aquestes millores es consideren intrínseques a la pràctica d'activitats físiques i esportives i, per aquest motiu, no s'introdueixen criteris. No obstant això, el fet de valorar els increments de participació que es puguin produir en grups de risc podria ser una eina molt efectiva. La inclusió de revisions mèdiques en les persones que inicien un programa d'activitat física, tal com fan molts centres privats, també podria ser una opció a tenir en consideració.

També compta amb una baixa correspondència afavorir la igualtat de la dona en l'esport i la seva incorporació en la pràctica esportiva. El nombre de criteris és molt escàs i la seva recurrència, també. Alguns ajuntaments valoren de manera específica la presència femenina en les activitats per a les quals se sol·licita un ajut públic, però aquesta pràctica no és gaire estesa.

Per últim, és oportú destacar l'elevada presència de criteris relacionats amb la formació del personal tècnic. Aquest posicionament és, molt probablement, a causa de l'aprovació de la Llei de l'exercici de les professions que va entrar en vigor l'any 2008.

A la *taula 6* s'analitzava la concurrència que s'establiria entre els criteris d'atorgament utilitzats pels

ajuntaments i els principis rectoris de la Llei de l'esport, però es feia sense valorar-ne la intensitat de la presència en les bases de subvencions dels municipis. A la *taula 7* es pot observar amb més claredat quants ajuntaments assumeixen les finalitats de la Llei i incorporen criteris per valorar la transcendència d'aquests principis entre les propostes dels beneficiaris. També s'han ordenat de manera descendent, a l'igual que a la *taula 6*.

Aquí es veu amb més força l'entrada en vigor de la Llei de l'exercici de les professions. La manera que tenen els municipis de valorar aquest aspecte és molt similar, per aquest motiu hi ha poca diversitat en els criteris d'atorgament, però, després, el nombre d'ajuntaments que incorporen criteris que vetllen per una adequada formació del personal tècnic augmenta. Passa exactament el mateix quan es parla de promoure la igualtat de la dona en l'esport i la seva incorporació a la pràctica esportiva. No obstant això, només el 18 % dels ajuntaments fan ús de criteris que premien aquesta dimensió de l'esport.

La *taula 7* confirma l'escassa presència de criteris que fomentin l'activitat física i l'esport com a hàbit de salut i el baix interès municipal de potenciar la projecció exterior de l'esport català. Aquest àmbit recau, sobretot, en el Govern de la Generalitat de Catalunya.

Finalitats de la Llei de l'esport	Sí	No
Fomentar l'associacionisme esportiu.	57,14%	42,86%
Fomentar les escoles esportives que formin amb continuïtat i competència els practicants, i vetllar especialment per la pràctica esportiva en edat escolar.	44,64%	55,36%
Promoure l'esport en tots els àmbits i aconseguir una utilització òptima de les instal·lacions, els equips i els materials destinats a la pràctica esportiva.	44,64%	55,36%
Formar adequadament i competentment el personal tècnic professional necessari per aconseguir augmentar la qualitat tècnica de l'esport.	39,29%	60,71%
Promoure l'esport de competició i d'alt nivell.	35,71%	64,29%
Facilitar l'accés a la pràctica esportiva de les persones discapacitades i dels sectors socials més necessitats.	28,57%	71,43%
Promoure les condicions que afavoreixin la igualtat de la dona en l'esport i la seva incorporació en la pràctica esportiva.	17,86%	82,14%
Afavorir la inserció de l'esport en les manifestacions culturals, ajudar a prendre consciència de l'esport tradicional i popular i refermar la personalitat de Catalunya.	16,07%	83,93%
Projectar l'esport català a l'exterior.	10,71%	89,29%
Fomentar l'activitat física i l'esport com a hàbit de salut i vetllar pel degut control mèdic i sanitari dels esportistes, i també de les instal·lacions.	7,14%	92,86%

Taula 7. Percentatge de concurrència entre els criteris d'atorgament que utilitzen els ajuntaments i les finalitats de la Llei de l'esport (Font: elaboració pròpia)

Conclusions

Després de gairebé 10 anys de l'entrada en vigor de la Llei general de subvencions, els ajuntaments catalans tendeixen a respectar més els aspectes que són de caire burocràtic i, quant al compliment del principi de transparència que impulsa el naixement de la norma, opten per cercar subterfugis que els permetin escapar de la rigidesa que suposaria fer un seguiment estricte dels requisits.

Per aquest motiu, els criteris d'atorgament són principalment subjectius i resulta molt difícil emparellar-hi barems que permetin classificar el valor exacte de cada àmbit de puntuació. L'arbitrarietat predomina per sobre de l'equitat i, a més, el sistema de valoració que s'empra amb més freqüència comporta un excés de responsabilitat política en el procés d'atorgament de subvencions. El nombre d'ajuntaments que utilitza òrgans col·legiats de valoració tècnics és ínfim i, en la majoria dels casos, la resta de grups municipals amb representació a l'Ajuntament queden exclosos del procés.

Entre els criteris d'atorgament més emprats pels ajuntaments catalans hi ha l'interès esportiu i la repercussió social del projecte, amb un caràcter extremament genèric, els aspectes econòmics que tenen relació amb l'activitat per a la qual se sol·licita un ajut públic i el conjunt de trets que caracteritzen l'entitat beneficiària. A la cua hi ha els criteris que fan referència a la qualitat del projecte que es presenta, el grau de col·laboració de què gaudeix la relació entre l'entitat i l'administració i,

en última posició, els criteris que valoren la presència de valors positius.

Quant al grau de correspondència que hi ha entre aquests criteris d'atorgament i la Llei de l'esport, hi ha moltes llacunes, sobretot a l'hora de promoure les condicions que afavoreixin la igualtat de la dona en l'esport i la seva incorporació a la pràctica esportiva. El foment de l'activitat física i l'esport com a hàbit de salut i la preservació i l'enfortiment de l'esport tradicional i popular també compten amb índexs baixos de concordança. A més, cal tenir present que hi ha un volum considerable de criteris que són utilitzats pels ajuntaments que no tenen cap tipus de relació amb els principis rectors de la Llei de l'esport.

Conflicte d'interessos

L'autor declara no tenir cap conflicte d'interessos.

Referències

- Gambau, V., & Cabrera, J. M. (2004). ¿Por que le llaman subvención cuando quieren decir capricho? Los valores deducidos de las ayudas públicas al deporte. A A. Fraile & Pujadas, X. (Eds.), *Culturas Deportivas y Valores Sociales. Investigación Social y Deporte. VIII Congreso de la AEISAD*.
- Llei 38/2003, de 17 de novembre, general de subvencions. BOE núm. 276, de 18 de novembre.
- Puig, N., Vilanova, A., Inglés, E., & Mayo, D. (2009). *Hàbits esportius a Catalunya*. Barcelona: Generalitat de Catalunya.
- Viñas, J., & Pérez, M. (2010). *Els clubs esportius a Catalunya*. Barcelona: Generalitat de Catalunya.